

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมา

สืบเนื่องมาจากรัฐบาลได้ดำเนินการโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า หรือ “โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค” ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบสาธารณสุขของประเทศไทยอย่างกว้างขวางที่เห็นได้ชัดเรื่องหนึ่ง คือรัฐบาลได้ประกาศนโยบายและเป้าหมายการรณรงค์ “ปีแห่งการสร้างสุขภาพ” เพื่อสร้างหลักประกันสุขภาพให้คนไทยทุกคนมีสุขภาพที่ดีภายใต้กลยุทธ์ “รวมพลังสร้างสุขภาพ” เพื่อให้ประชาชนตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมสนับสนุนให้เกิดการ “สร้างสุขภาพ” มากกว่า “ซ่อมสุขภาพ” การออกกำลังกายถือเป็นกิจกรรมสำคัญกิจกรรมหนึ่งเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ

สำนักงานสถิติแห่งชาติในฐานะเป็น

หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบจัดทำข้อมูล สถิติพื้นฐาน (Fundamental Statistics) ที่แสดงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงได้จัดทำโครงการสำรวจพฤติกรรม การออกกำลังกายของประชากรขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2544 โดยผนวกคำถามในแบบสอบถามโครงการสำรวจอนามัยและสวัสดิการสำหรับการสำรวจครั้งนี้เป็นการสำรวจครั้งที่ 3

2. วัตถุประสงค์และประโยชน์

การสำรวจพฤติกรรม การออกกำลังกายของประชากร มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บ รวบรวมข้อมูลจำนวนประชากรที่ออกกำลังกาย ตลอดจนพฤติกรรม การออกกำลังกาย เพื่อให้มีข้อมูลสถิติในเรื่องดังกล่าว สำหรับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนสามารถ

นำไปใช้ประโยชน์ในการ กำหนดนโยบาย และวางแผน หรือ กำหนด มาตรการต่างๆ ตลอดจน ประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกาเสริมสร้างสุขภาพของประชากร

3. ขอบข่ายและกลุ่มรวม

ประชากรที่อยู่ในกลุ่มรวมของการสำรวจครั้งนี้ ได้แก่ บุคคลผู้อาศัยอยู่ในครัวเรือนส่วนบุคคลทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลทั่วประเทศ

4. ระยะเวลาอ้างอิง

4.1 ระหว่าง 1 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์

หมายถึง ระยะเวลานับย้อนหลังจากวัน สัมภาษณ์ไป 1 เดือน เช่น วันสัมภาษณ์คือ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2550 “ระหว่าง 1 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์” ระหว่างวันที่ 1-31 มกราคม 2550

4.2 ระหว่าง 12 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์

หมายถึง ระยะเวลา นับย้อนหลัง จากวันสัมภาษณ์ไป 12 เดือน เช่น วันสัมภาษณ์ คือ วันที่ 1 มกราคม 2550 “ระหว่าง 12 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์ ” คือ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2549

5. คำจำกัดความ

5.1 การเล่นกีฬา

หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่ทำให้มีการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างสุขภาพ เพื่อความสนุกสนาน เพื่อสังคม เพื่อการแข่งขัน โดยจะเคร่งครัดต่อกฎเกณฑ์กติกาของการแข่งขันหรือไม่เคร่งครัดก็ได้ เช่น การเล่น

ฟุตบอล รักบี้ บาสเกตบอล แบดมินตัน เทนนิส กอล์ฟ วายน้ำ วอลเลย์บอล เป็นต้น (ยกเว้น หมายความว่า หมายความว่า บริดจ์ ว่ายน้ำ)

5.2 การออกกำลังกาย

หมายถึง การกระทำใดๆ ที่ทำให้มีการเคลื่อนไหว ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เพื่อเสริมสร้าง สุขภาพ เพื่อ ความสนุกสนาน เพื่อสังคม โดยใช้กิจกรรมง่ายๆ หรือถูกกติกาการแข่งขันง่ายๆ เช่น เดิน วิ่ง กระโดด เชือก การบริหารร่างกาย การยกน้ำหนัก การเล่น กีฬา เป็นต้น (ยกเว้น การออกกำลังกายในอาชีพ และการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน)

5.3 ประเภทของการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย

5.3.1 วิ่ง หมายถึง การออกกำลังกาย โดยการวิ่ง (ไม่รวมนักวิ่งที่ทำเป็นอาชีพและการวิ่ง บนเครื่องวิ่ง)

5.3.2 เต้นแอโรบิก หมายถึง การออกกำลังกายโดยการเต้นประกอบจังหวะเพลง

5.3.3 เดิน หมายถึง การออกกำลังกาย โดยการเดิน (ไม่รวมการเดินในชีวิตประจำวัน และการเดินบนเครื่องเดิน)

5.3.4 ว่ายน้ำ หมายถึง การออกกำลังกาย โดยมีน้ำเป็นอุปกรณ์ประกอบการทำ

5.3.5 ไทเก็ก หมายถึง การออกกำลังกาย โดยการเคลื่อนไหวทุกส่วนของร่างกายอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

5.3.6 จั๊จ หมายถึง การออกกำลังกาย โดยการฝึกฝนพลังลมปราณ การเคลื่อนไหว ร่างกาย ประสานกับการหายใจ พร้อมกับทำสมาธิจิต

5.3.7 โยคะ หมายถึง การบริหารร่างกาย ในท่าต่างๆ ร่วมกับการกำหนดลมหายใจเข้าและออก

5.3.8 พิธีกรรม หมายถึง การออกกำลังกาย โดยใช้เครื่องออกกำลังกาย เช่น การเดินบนเครื่องเดิน การปั่นจักรยานอยู่กับที่ เป็นต้น

5.3.9 กีฬา หมายถึง การเล่นกีฬาประเภท ต่างๆ ซึ่งอาจจะเคร่งครัดต่อกฎกติกาหรือไม่ ก็ได้ เช่นฟุตบอล ตะกร้อแบดมินตันวอลเลย์บอล เป็นต้น

5.3.10 อื่น ๆ หมายถึง การออกกำลังกาย ประเภทอื่นๆนอกเหนือจาก ข้อ5.3 .1-5.3.9 เช่น การบริหารร่างกาย เป็นต้น

5.4 สถานที่เล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย

หมายถึง สถานที่ที่ใช้เล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย ซึ่ง จำแนกตามลักษณะของสถานที่ ดังนี้

5.4.1 สนามกีฬาของสถานศึกษาหมายถึง สนามกีฬาที่อยู่ในสถานศึกษาตั้งแต่ระดับ ประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา ไม่ว่าจะเป็น สถานศึกษาของราชการหรือเอกชน

5.4.2 สนามกีฬาของหน่วยงานราชการ หมายถึง สนามกีฬาที่อยู่ในความรับผิดชอบและดูแล รักษา โดยหน่วยงานของราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (ยกเว้น สถานศึกษาของราชการ) เช่น สนามกีฬา จังหวัด สนามกีฬาแห่งชาติ สนามกีฬาของการกีฬา แห่งประเทศไทย สนามกีฬาของศูนย์เยาวชนต่าง ๆ เป็นต้น

5.4.3 สนามกีฬาของเอกชน หมายถึง สนามกีฬาของเอกชน สมาคม สโมสร รวมทั้งสนาม กีฬาที่จัดทำขึ้นเพื่อกิจการค้า เช่น คอร์ตเทนนิส คอร์ตแบดมินตัน และสระว่ายน้ำ เป็นต้น

5.4.4 บริเวณสถานศึกษาหมายถึง อาณาบริเวณ สถานศึกษา ที่สามารถใช้เล่นกีฬา หรือออกกำลังกายได้

5.4.5 บริเวณที่ทำงานหมายถึง อาณาบริเวณ สถานที่ทำงาน ที่สามารถใช้เล่นกีฬา หรือออกกำลังกายได้

5.4.6 บริเวณบ้าน หมายถึง อาณาบริเวณ ที่อยู่อาศัย ที่สามารถใช้เล่นกีฬา หรือออกกำลังกายได้

5.4.7 บริเวณวัด มัสยิด โบสถ์ หมายถึง

อาณาบริเวณวัด มัสยิด โบสถ์ ที่สามารถใช้ เล่นกีฬา หรือออกกำลังกายได้

5.4.8 ที่ว่างหรือลานอเนกประสงค์

หมายถึง อาณาบริเวณที่ยังมิได้มีสิ่งปลูกสร้างใด ๆ หรือมีการปรับพื้นไว้สำหรับใช้ประโยชน์

5.4.9 อื่น ๆ หมายถึง สถานที่ที่ใช้เล่นกีฬา

หรือออกกำลังกาย นอกเหนือจากที่ระบุไว้ข้างต้น เช่น ในตัวบ้าน เป็นต้น

5.5 ผู้ทำงาน

หมายถึง ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่ทำงานมีรายได้ หรือค่าตอบแทน ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ในระหว่าง 12 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์